

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2003-2-13 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 03-83/1003-405
Karar Tarihi : 25.12.2003
Dosya Konusu : Kablo TV şebekesi üzerinden internete erişim hizmeti veren ve gelir ortağı olan firmaların uygulamalarının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiası.

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M.Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B. RAPORTÖRLER: İlmütluhan SELÇUK, Fatma GÖZLÜKAYA, Adnan AYGÜN

C. ŞİKAYET EDENLER

: Remzi AKYÜZ
Tekin Sok. No:4/5 Sincan/Ankara

Turhan CERAN
Sağlık 1 Sok. No: 9/14 Sıhhiye/Ankara

Gökmen ŞAHİN
T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu İnönü Bulvarı K:5 Emek/Ankara

Fatih SAĞLIK
Başak Sok. No: 37/2 Yeşilyurt/İstanbul

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILANLAR

: Aktif Kablo Televizyon Teknik Hizmetler Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Ayazmadere Cad. Telliöğlü Plaza N: 6 K:3
80700 Beşiktaş/İstanbul

İnteraktif Telekomünikasyon Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Ceyhun Atıf Kansu Cad. No:200 K:2 D:6
06520 Balgat/Ankara

Kablonet İletişim Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Ayazmadere Cad. Akşit Plaza No:12 K:4
80700 Beşiktaş/İstanbul

Topaz Telekomünikasyon Yayıncılık Reklamcılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Yıldız Cad. Polat Tower No:34 80690 Beşiktaş/İstanbul

(03-83/1003-405)

E. İDDİALARIN ÖZETİ

Kurum kayıtlarına 6.2.2003 tarih, 582 sayı ile intikal eden Remzi Akyüz imzalı başvuruda özetle; Kablo TV şebekesi üzerinden internete erişim hizmeti veren firmalar tarafından, internet hizmeti alınması için bireysel veya kurumsal kullanıcıların temin etmek zorunda oldukları ve uç cihazları olarak adlandırılan "router" (yönlendirici) ve "modem" cihazlarında belirli markaların satın alınmasının zorunlu tutulduğu, hizmetin alınması için gerekli olan bu cihazların benzerlerinin Kablo TV firmaları dışındaki firmalar tarafından da (daha düşük bedellerle) satıldığı, fakat bu cihazların diğer firmalardan alınması halinde Kablo TV şebekesi üzerinden internete erişim hizmetinin verilmediği iddia edilmiştir.

Kurum kayıtlarına 21.2.2003 tarih, 740 sayı ile intikal eden aynı şahsın imzasını taşıyan başvuruda da, İzmir Alsancak bölgesinden sorumlu Topaz Telekomünikasyon Yayıncılık Reklamcılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin, uç cihazlarının sadece kendilerinden temin edilebileceğini, uç cihazlarının Kablo TV gelir ortağı sözleşmesi olan firmalar dışındaki firmalardan temini halinde hizmet verilemeyeceğini belirttiği ifade edilmiştir.

3.3.2003 tarih ve 870 sayı ile Kurum kayıtlarına giren ve Turhan Ceran imzalı başvuruda ise, İnteraktif Telekomünikasyon Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından kendilerine Kablo TV şebekesi üzerinden internet erişim hizmeti sağlandığı, erişim için gerekli "router" cihazının firma tarafından yüksek bedelle satılmak istendiği, aynı cihazın piyasadan teminine firmanın izin vermediği ileri sürülmüştür.

Benzer şekilde Kurum kayıtlarına 23.8.2002 tarih, 3745 sayı ile giren Gökmen Şahin'in başvurusunda, Kablo TV gelir ortağı firmaların yüksek servis ücreti uygulamalarının yanı sıra kullanıcıları kendilerinden kablo modem temin etmek zorunda bıraktıkları, aksi takdirde bu firmalar tarafından servis verilmeyeceğinin ifade edildiği, oysa kullanıcıların daha ucuza başka firmalardan modem temin etmelerinin mümkün olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan, Kurum kayıtlarına 28.7.2003 tarih, 3554 sayı ile intikal eden Fatih Sağlık imzalı şikayet dilekçesinde özetle, Türk Telekom A.Ş. (TTAŞ)'nin 7 firmaya çeşitli Kablo TV hizmetlerinin verilmesi amacıyla bölgesel tekeller tahsis etmiş olduğu ve her bölgede Kablo TV firmaları tarafından farklı modem fiyatlarının uygulandığı, fakat kullanıcıların bölgesel tekellerin varlığı dolayısıyla bu modem kampanyalarından yararlanamadığı ifade edilmiştir. Şikayetçi, tüketicilerin bahsi geçen bu farklı uygulamalardan yararlanamamasına TTAŞ'a ödenen ücretlerden ayrı olarak, hizmet alınan Kablo TV şirketine de "Kablo Modem ve Destek Hizmeti" adı altında bir bedel ödeme zorunluluğunun yol açtığını ve en az 1 yıllık bakım onarım garantisi olması gereken bir cihaz için her ay yaklaşık 27 milyon TL ücretin destek hizmet bedeli adı altında kullanıcılardan alınmasının haksız olduğunu belirtmiştir. Anılan başvurunun, dosya konusunu oluşturan diğer başvurular ile benzer nitelikte iddialar içermesi dolayısıyla, yürüyen dosya kapsamında değerlendirilmesine 14.8.2003 tarih, 03-56/654-M sayı ile karar verilmiştir.

(03-83/1003-405)

F. DOSYA EVRELERİ

Yukarıda yer verilen başvurular üzerine düzenlenen 18.3.2003 tarih, 2003-2-13/BN-03-AA sayılı Bilgi Notu, 1.5.2003 tarih, 03-28 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek 03-28/345-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

Söz konusu karar uyarınca düzenlenen 6.6.2003 tarih, 2003-2-13/ÖA-03-İS sayılı Önaraştırma Raporu, 10.6.2003 tarih, REK.0.06.00.00/65 sayılı Başkanlık önergesi ile görüşmeye açılmış ve 12.6.2003 tarih, 03-42/469-M sayı ile Telekomünikasyon Kurulunun görüşünün alınmasına karar verilmiştir.

Anılan Kurul kararı uyarınca Önaraştırma Raporu 19.6.2003 tarih, 1521 sayı ile Telekomünikasyon Kurumuna gönderilmiştir. Telekomünikasyon Kurumundan konuya ilişkin cevap 4.8.2003 tarih ve 3721 sayı ile Kurumumuza intikal etmiştir.

21.8.2003 tarihli ve 03-58 sayılı Kurul toplantısında konu ele alınmış, 03-58/675-M sayı ile

- Kablo TV altyapısı kurulması ve işletilmesi faaliyeti gösteren 6 firmadan Kablotek Kablo Şebekeleri Tesis İşletme Mühendislik İnşaat ve Ticaret A.Ş. (Kablotek) ile Ultra Kablolı TV ve Telekomünikasyon Sanayi ve Ticaret AŞ. (Ultra Kablo) hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına,
- Aktif Kablo TV Teknik Hizmetler Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Aktif Kablo), İnteraktif Telekomünikasyon Sanayi ve Ticaret A.Ş. (İnteraktif), Kablonet İletişim Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Kablonet) ile Topaz Telekomünikasyon Yayıncılık Reklamcılık Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Topaz) hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılması yönünde oylara karşılık, tarafların öncelikle Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca uyarılmaları yönünde kullanılan oylar sonucunda, Kanun'un 51. maddesinde öngörülen karar yeter sayısının oluşmadığı anlaşıl原因 olarak anılan maddenin ikinci fıkrasında öngörülen yöntem izlenmek üzere dosya konusunun Kurul gündeminde incelemede kalmasına,
- gelir ortağı firmalar ile aboneler arasında yapılan Destek Hizmet Sözleşmeleri'nin rekabet hukuku açısından bir hizmet ile birlikte alımı zorunlu tutulan bağımsız başka bir hizmet kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı kanaati ile konunun 4054 sayılı Kanun kapsamında ele alınması gereken bir durum oluşturmadığına

karar verilmiştir.

Bu defa Kanun'un 51. maddesi uyarınca 28.8.2003 tarihli toplantıda yapılan ikinci oylama sonucunda 03-59/710-331 sayı ile

- ortada bir zorunluluk bulunmamasına karşın kullanıcıların modem cihazlarını kendilerinden temin etmeleri şartını ileri süren Aktif Kablo, İnteraktif, Kablonet ve Topaz firmalarına söz konusu uygulamaların 4054 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil edebileceği gerekçesi ile 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası

(03-83/1003-405)

uyarınca bu yöndeki uygulamalarına son vermeleri yönünde yazılı görüş bildirilmesine;

- a) ihlale ne şekilde son verileceğine dair görüş doğrultusunda işlem yapılmaya başlandığının ilgili operatörlerce 30 gün içinde Rekabet Kurumuna bildirilmesine;
- b) aksi takdirde 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca haklarında soruşturma açılacağına bildirilmesine

karar verilmiştir.

Anılan karar uyarınca, 24.9.2003 tarihinde sırasıyla 2665, 2666, 2667, 2668 sayı ile Kablonet, Topaz, İnteraktif ve Aktif Kablo firmalarına yazılı görüş gönderilmiştir.

Sözü edilen yazıya Topaz 3.10.2003 tarih, 4826 sayılı; Kablonet 13.10.2003 tarih, 4992 sayılı (ayrıca sözü edilen cevap yazısının daha net biçimde açıklanması amacıyla 19.11.2003 tarih, 5753 sayı ile ikinci cevap yazısı gönderilmiştir); İnteraktif 20.10.2003 tarih, 5093 sayılı yazı ile cevap vermişlerdir.

Diğer taraftan, Rekabet Kurulunun yukarıda geçen kararına konu dördüncü teşebbüs olan Aktif Kablo tarafından, süresi içinde herhangi bir yazılı cevap gönderilmemiştir. Konuyla ilgili olarak Türk Telekomünikasyon A.Ş. (TTAŞ)'den 2.12.2003 tarih, 3253 sayılı yazı ile bilgi talep edilmiş olup, TTAŞ'nin 17.12.2003 tarih, 6167 sayı ile Kurum kayıtlarına giren cevap yazısı ile Aktif Kablo ve TTAŞ arasındaki Gelir Ortaklığı Sözleşmesi'nin 29.9.2003 tarihi itibarıyla feshedildiği, buna bağlı olarak Şirket'in Kablo TV üzerinden internete erişim hizmeti alanındaki faaliyetlerinin sona erdiği bildirilmiştir.

Konu, bu gelişmeleri Kurul gündemine intikal ettiren 22.12.2003 tarih, REK.0.06.00.00/155 sayılı Başkanlık önergesi ve ekleri ile 25.12.2003 tarihli ve 03-83 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve karara bağlanmıştır.

G . RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ

İlgili Raportörler tarafından 6.6.2003 tarihli ve 2003-2-13/ÖA-03-İS sayılı Öneri Raporu'nda;

- kablo modemlerin operatör firmaca arzının ardında bulunan etkinlik gerekçelerinin gerçekleşmesine hizmet edecek, ancak tüketici tercihleri üzerinde bu amaçla orantılı, daha az bir kısıtlama getirecek iş modellerinin varlığı nedeniyle, operatörler hakkında, ortada bir zorunluluk bulunmamasına karşın kullanıcıların modem cihazlarını kendilerinden temin etmeleri şartını ileri sürmeleri ve bu durumun operatörler tarafından sağlanan cihazlara rakip cihazların satışı önünde engel teşkil ettiği gerekçesi ile daha kapsamlı bir değerlendirme yapılmak üzere Kablotek ve Ultra Kablo haricindeki operatörler hakkında soruşturma açılması gerektiği,
- ancak, soruşturmanın usul ekonomisi bakımından kamu kaynakları üzerinde ağır bir yük getirdiği göz önünde bulundurulduğunda, tarafların soruşturma açılması kararı alınmadan önce Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uyarınca gönderilebilecek Kurul Görüşü'ne uymayı taahhüt etmeleri durumunda, taraflar hakkında ayrıca soruşturma açılmasına gerek olmadığı,

(03-83/1003-405)

8.12.2003 tarihli Bilgi Notu'nda ise;

- hakkında önaraştırma yapılan teşebbüslerin, Rekabet Kurulunun 28.8.2003 tarih ve 03-59/710-331 sayılı kararında belirtildiği şekilde, uç cihazlarına ilişkin eylemlerine son vererek karar doğrultusunda işlem yapmaya başladıklarını süresi içinde Kuruma bildirdikleri anlaşıldığından, anılan Kurul kararı uyarınca ilgili teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı

ifade edilmiştir.

H . İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Kablo Modem Uygulaması

Şikayet sahipleri dilekçelerinde Kablo TV internet aboneleri olmak üzere bölgelerinden sorumlu Kablo TV operatörü gelir ortaklarına başvurduklarında internet aboneleri olabilmeleri için hizmetin alınmasında kullanılması zorunlu olan kablo modemlerin de ilgili firmalardan alınması yönünde bir zorlama ile karşılaştıklarını ifade etmişlerdir.

Bunun yanı sıra şikayetlerde, kablo modemlerin başka firmalardan daha ucuza temin edilmesi mümkün iken, gelir ortağı firmaların bölgelerinde sahip oldukları tekel hakkına dayanarak kablo modemlerin kendilerinden satın alınmasını zorunlu tuttukları ve böylece bir hizmetin satışını başka bir malın alınmasına bağlama yoluyla hakim durumlarını kötüye kullandıkları iddia edilmektedir.

Önaraştırma kapsamında taraflarla yapılan görüşmeler, taraflardan bilgi talebi üzerine cevaben gönderilen yazılı açıklamalar ve elde edilen diğer bilgi ve belgelerden hakkında önaraştırma başlatılan ve gelir paylaşım esasına göre Kablo TV altyapısı kurulması ve işletilmesi faaliyeti gösteren 4 firmanın çeşitli şekillerde modem satış faaliyetinde buldukları tespit edilmiştir.

Konuya ilişkin tarafların gönderilen bilgi isteme yazılarına cevaben yaptıkları açıklamalara aşağıda yer verilmektedir.

- Aktif Kablo'nun Kurum kayıtlarına 2.6.2003 tarih ve 2459 sayı ile giren cevap yazısında, MCNS/DOCSIS standartlarına uygun, resmi ithal ve teknik izinleri temin edilmiş olan marka ve modeller içinden, kendileri tarafından belirlenen diğer kriterleri de (modemin online olma süresi, elektrik voltaj değişimlerine dayanıklılık, sortware güvenliği, üretici firma tarafından software geliştirme ve yenileme desteği gibi) sağlayan modemlerin satışının yapıldığı veya kullanımına izin verildiği ifade edilmiştir.

Aktif Kablo tarafından, sözü edilen özellikleri taşıdığı yapılan saha testleri ile tespit edilen marka ve modeldeki modemlerin anlaştıkları firmalarca satın alındığı ve kendilerinin belirlediği fiyat ile kullanıcılara bu firmalar tarafından satıldığı ifade edilmiştir. Bu çerçevede, abonelere modem satışını satıcı firmaların yaptığı ve faturaları da bu firmaların düzenlediği belirtilmiştir.

(03-83/1003-405)

Buna göre Aktif Kablo doğrudan modem satışı yapmamaktadır, ancak modem satışı yapan başka satıcı firmalarla anlaşarak abonelerin bu firmalardan kendisinin belirlediği fiyat ve modelde modemleri satın almasını sağlamaktadır.

- Topaz'ın, Kurum kayıtlarına 28.5.2003 tarih ve 2362 sayı ile giren cevap yazısında, MCNS/DOCSIS standardına uyumlu, Telekomünikasyon Kurumundan onaylı kablo modemlerin satışının firma tarafından yapılmakta olduğu ifade edilmiştir.
- Kablonet tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 26.5.2003 tarih ve 2309 sayı ile giren cevap yazısında da, belirlenen standart ve özelliklere sahip kablo modemlerin satışının firma tarafından bizzat yapıldığı bildirilmiştir.
- İnteraktif yetkilileri ile şirket merkezinde Raportörlerce yapılan görüşmede kablo modem satışının firma tarafından bizzat yapıldığı ifade edilmiştir.

Bununla birlikte, kablo satışını bizzat yapan gelir ortağı firmaların,

- daha önce başka bölgelerde kablo internet aboneliği olup modem satın almış olan,
- yurtdışında kullanılmış modemi Türkiye'ye getiren

modem sahiplerini internet hizmeti yanı sıra kablo modem alma zorunluluğuna tabi tutmadıkları tespit edilmiştir.

Aktif Kablo tarafından gönderilen cevap yazısında bunlara ilaveten, modemlerini diğer operatör aboneliği 1. derece akrabadan satın almış olan başvuru sahipleri ile ellerinde uygun modem bulunan lisans, yüksek lisans, doktora vb. öğrencilerinin modem satın alma zorunluluğuna tabi tutulmadıkları belirtilmiştir.

Dosya kapsamında yapılan incelemelerde, gelir ortağı firmaların kablo modeme ilişkin uygulamalarının cevap yazılarında belirtildiği şekilde gerçekleştiği tespit edilmiştir.

H.2. Kablo Modem Uygulamalarına İlişkin Değerlendirme

Yukarıda ayrıntılarıyla değinildiği üzere, Kablo TV şebekesi üzerinden internete erişim amacıyla kullanılan modemler ile şebekede kullanılan diğer cihazlar (CMTS gibi) farklı firmalar tarafından üretilmiş olsa dahi, kullanılmakta olan modem standardına (MCNS/DOCSIS) uygun olmaları halinde birbirleriyle uyumlu çalışmaktadırlar.

Kablo TV şebekesi *sürekli (always on-kesintisiz)* internet erişiminin sağlandığı bir altyapıdır. Kullanıcılar kablo internet aboneliği olurken şebekenin bu özelliğini göz önüne almakta, hatta kimi kullanıcılar için (*internet cafe* gibi) bu özellik sunulan geniş bant imkanıyla birlikte vazgeçilmez bir hal almaktadır. Bu bakımdan hizmetten beklenen yararın elde edilebilmesi ve kullanıcı memnuniyeti ile sürekli internete bağlı olma arasında doğrudan bir ilişki söz konusudur.

Bununla birlikte, Kablo TV şebekesinin sahibi ve işleticisi olarak TTAŞ'nin kullanıcılara karşı olan sorumluluğu, şebekenin işletilmesi ve kullanıcıya internet erişiminin sağlanmasından ibaret olup, internet hizmetinin alınabilmesi için zorunlu bir araç olan kablo modemde (uç cihazı) çıkabilecek problemler bu kapsamda değerlendirilmemektedir.

(03-83/1003-405)

Aktif Kablo tarafından gönderilen cevap yazısında, abonelerin herhangi bir uç cihazı kullanmalarına izin verilmemesinin temelinde bulunan nedenler aşağıdaki şekilde ifade edilmektedir:

“... istisnalar dışında abonelerin herhangi bir uç cihazı kullanmalarına izin verilmemektedir. Özellikle garanti süreleri, verilen teknik destek açısından anlaşma sağlanan satıcı firmalar dışındaki (ki zaman zaman bu firmalar ciddi servis zaafı gösterebilmektedir.) firmalarla bağlantı sağlanması güç ve sorunlu olmakta, genellikle aboneler garanti kapsamı dışında da değişiklik veya onarım talebinde bulunmaktadırlar.

Bunun yanı sıra uç cihazları tüm ön çalışma ve testlere rağmen süreli kullanımlarda bazı sorunlara yol açtığı görülmektedir.

Uç cihazların yazılımlarında üretici firmalar tarafından yapılan geliştirmelere, kablo internet yönetim sistemi üzerinden uç cihazlarına aktarılmaktadır. Zaman zaman yazılımlarda ortaya çıkan sorunlar yine benzer yöntemle giderilmektedir. Geliştirme ve iyileştirme çalışmalarında, sistem ve Kablo TV şebekesi üzerinde yapılan genel değişikliklerde tüm uç cihazların gereken faydayı sağlaması için üretici firmalarla, Kablo TV operatörlerinin sürekli ilişkileri (garanti süreleriyle ve satınalmaların dışına yayılan biçimde) ve ortak çalışmaları zorunludur. Bu nedenle aboneler tarafından bağımsız olarak temin edilen uç cihazlarda değişiklik, geliştirme vb. çalışmaların

yapılması zorluk yarattığı gibi sistem üzerindeki genel değişikliklerde de sorun yaratma riski mevcuttur.”

Yukarıda, sistemin işleyişi hakkındaki bölümde ifade edildiği üzere, Kablo TV üzerinden internete erişimde karşılaşılan aksaklıkların giderilmesi için kullanıcılar şikayetlerini, TTAŞ adına destek ve bakım hizmetleri vermekte olan gelir ortağı firmalara yönlendirmektedirler.

Kullanıcıların kesintisiz internet erişimi hizmeti alabilmeleri, kablo modemden kaynaklanan sorunlar da dahil olmak üzere, her türlü arızaya en kısa zamanda müdahale edilmesi ile mümkün olabilmektedir. Bakım ve destek hizmeti veren gelir ortağı firmalar kullanıcının modeminde çıkabilecek problemlere öncelikle merkezden yardımcı bilgisayar programları aracılığıyla müdahale etmektedirler. Uzaktan erişim yoluyla sorunlara müdahale edilemediği zamanlarda destek hizmet sözleşmesi çerçevesinde gelir ortağı firmalar sorunlara yerinde müdahale etmektedirler. Bu sebeple hem uzaktan müdahale hem de yerinde bakım-onarım için kablo modemlerin teknik özelliklerinin destek hizmeti veren firmaların teknik elemanları tarafından tanınıyor olması, çıkacak sorunlara anında müdahale edilebilmesi açısından önemli olmaktadır.

Kablo modemde ortaya çıkan arızanın uzaktan ya da yerinde müdahalelerle giderilemediği hallerde, kesintisiz internet erişiminin değerinin kullanıcı gözünde bir bütün olarak korunması amacıyla, modemler gelir ortağı firmalar tarafından değiştirilmektedir.

Bu sebeple kablo modemlerin doğrudan satışını yapmayan ancak şebekelerinde en yüksek performansı sağladığı tespit edilmiş ve teknik ekiplerince özellikleri tanımlanmış kablo modemleri ve bunların satın alınabileceği firmaları ilan eden gelir

(03-83/1003-405)

ortağı firmalar dahi, yedek modemleri konsinye olarak ellerinde bulundurmakta ve gerektiğinde anında kullanıcının arızalı modemi ile değiştirmektedirler.

Hizmetin sürekliliğinin sağlanması dolayısıyla çıkabilecek problemlere anında müdahale edilmesi gereği göz önüne alındığında, kablo modem bakım onarım hizmeti veren gelir ortağı firmaların kablo modem satışı ile iştigal etmelerinin çeşitli etkinlikler doğurduğunu söylemek mümkün görünmektedir.

Bakım-onarım ve değiştirme hizmetinin yanı sıra, fiili olarak şebeke işleticisi durumunda olan gelir ortağı firmaların modem üreticisi firmanın modemde yaptığı teknik gelişmeleri, şebekede kullanılan modemlere uzaktan erişim yoluyla aktarabilmeleri de mümkündür. Bu işlem, şebekede kullanılan kablo modemlerin bir örnek olması halinde daha etkin olarak yapılabilmektedir.

Esasen kablo modemlere ilişkin sözü edilen uygulamanın temelinde, Gelir Paylaşım Esasına Dayalı TV ve Radyo Dağıtım Sistemleri, İnteraktif Hizmetler Proje Uygulamaları Sözleşmesi¹ Eki Protokol'ün E.5 maddesinin dördüncü ve beşinci bentlerinde yer alan, TTAŞ tarafından gelir ortağı firmalara tanınan *kablo modemlerin organize edilmesi* şeklinde bir hüküm bulunmaktadır. Firmalar, Protokol'de yer alan hükmün yanı sıra, kablo internet uygulamasının başlangıcında Türkiye'de yaygın kablo modem satışı bulunmamasını da gözönüne alarak ortaya çıkan ihtiyacı karşılamak üzere kablo modemleri kullanıcılara kendileri sağlama yolunu tercih etmişlerdir.

Abonelerin firma tarafından sağlanan (dolayısıyla da *tanınan*) marka modemleri satın almasının bazı etkinlikler içerdiğine iştirak edilmekle birlikte, abonelerin modemleri operatör firmadan temin etmek zorunda bırakılmalarının elde edilmesi beklenen faydalar ile orantılı bir yol olduğu şüphelidir.

İnternet hizmetinin *sürekliliğinin* sağlanması ve bu ayırddedici özelliğinin korunması amacıyla hareket eden operatörlerin, satılan modemlerin teknik özelliklerini bilebilmeleri, üretici ve satıcılar ile irtibat halinde olabilmeleri saikiyle modemlerin kendilerinden temin edilmesi zorunluluğunu getirmeleri, *amacını aşan bir araç* teşkil etmektedir.

Operatörlerin benzer saikler ile aynı amaca ulaşmak için farklı yollar izlemesi mümkün görünmektedir. Buna göre eldeki bilgiler çerçevesinde, yukarıda bahsedilen faydaların (bahsi geçen etkinliklerin) gerçekleştirilmesinin tek yolunun modem cihazlarını operatörden temin etmek olmadığı görülmekte; nitekim diğeri bir operatör (Ultra Kablo) tarafından modem temininin zorunlu tutulması yerine kullanıcıların belirlenen standartlara uygun (Telekomünikasyon Kurumu onaylı) cihazları diledikleri yerden temin etme konusunda serbest bırakılmaları, bu duruma örnek olarak gösterilebilmektedir.

¹ Rekabet Kurulunun 03-58/678-M sayılı Kararında açıklandığı üzere, TTAŞ ile kablo operatörü firmalar arası ilişki, 1997 yılında akdedilen "Gelir Paylaşımı Esasına Göre Kablo TV Sistemi Proje Uygulamaları Sözleşmesi" ile başlamış, bunun ardından 1998 yılında "TV ve Radyo Dağıtım Sistemleri İnteraktif Hizmetler Proje Uygulamaları Sözleşmesi ile devam etmiştir. Yukarıda yer verilen Protokol ise işbu sözleşmelerden sonuncusuna ek olarak akdedilmiştir.

(03-83/1003-405)

I. GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

28.8.2003 tarih ve 03-59 sayılı Kurul toplantısında dosya kapsamına göre yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonucunda, "ortada bir zorunluluk bulunmamasına karşın kullanıcıları uç cihazlarını kendilerinden temin etmek zorunda bırakmaları ve bu durumun operatörler tarafından sağlanan cihazlara rakip cihazların satışı önünde engel teşkil etmesi" gerekçeleriyle kablo operatör firmaları Aktif Kablo, İnteraktif, Kablonet ve Topaz hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. madde ve devamı hükümleri uyarınca soruşturma açılabilceği kanaatine varılmış, ancak açılması olası bir soruşturma sonunda alınacak kararın etkileri, usul ekonomisi, tarafların ihlal teşkil edebilecek eylemlerine derhal son vermeleri halinde elde edilecek faydalar dikkate alınarak taraflara Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca bahse konu uygulamalara son verilmesi yönünde yazılı görüş gönderilmesine 03-59/710-331 sayı ile karar verilmiştir.

Anılan karar çerçevesinde,

- uç cihazı (kablo modem ve router) satışlarının "Kablo TV şebekesi üzerinden internet erişimi abonelik işlemleri"nden ayrılarak, abone olunabilmesi için uç cihazlarının (kablo modem ve router) satın alınması zorunluluğuna son verilmesi,
- kullanıcıların Telekomünikasyon Kurumu tarafından belirlenen standartlara uygun uç cihazlarını (kablo modem ve router) dışarıdan temin etmeleri durumunda Kablo TV internet aboneliği işlemlerinin yapılmasının reddedilmemesi

yönünde uygulamalara başlandığını teyit eden yazılı cevabın tebellüğ tarihini müteakip 30 gün içerisinde Kuruma gönderilmesi, aksi halde bahsi geçen uygulamalar nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi ve devamı hükümleri uyarınca soruşturma açılacağına dair yazılı görüş, 24.9.2003 tarihinde sırasıyla 2665, 2666, 2667, 2668 sayı ile Kablonet, Topaz, İnteraktif ve Aktif Kablo'ya gönderilmiştir.

Söz edilen yazıya Topaz 3.10.2003 tarih, 4826 sayılı; Kablonet 13.10.2003 tarih, 4992 sayılı; (ayrıca sözü edilen cevap yazısının daha net biçimde açıklanması amacıyla 19.11.2003 tarih, 5753 sayı ile yazılı cevabı açıklayıcı mahiyette ikinci bir yazı göndermiştir); İnteraktif 20.10.2003 tarih, 5093 sayılı yazı ile cevap vermişlerdir.

Söz konusu yazılarda, adı geçen üç teşebbüs, 28.8.2003 tarih, 03-59/710-331 sayılı Rekabet Kurulu kararında belirtilen hususların kabul edildiği ve buna uygun uygulamalara başlanıldığını beyan etmektedirler.

Diğer taraftan, Rekabet Kurulunun yukarıda geçen kararına konu dördüncü teşebbüs olan Aktif Kablo tarafından süresi içinde herhangi bir yazılı cevap gönderilmemiştir. Konuyla ilgili olarak TTAŞ'den 2.12.2003 tarih, 3253 sayılı yazı ile bilgi talep edilmiş olup, TTAŞ'nin 17.12.2003 tarih, 6167 sayı ile Kurum kayıtlarına giren cevap yazısı ile, Aktif Kablo ve TTAŞ arasındaki Gelir Ortaklığı Sözleşmesi'nin 29.9.2003 tarihi

(03-83/1003-405)

itibarıyla feshedildiği, buna bağlı olarak Şirket'in Kablo TV üzerinden internete erişim hizmeti alanındaki faaliyetlerinin sona erdiği bildirilmiştir.

J. SONUÇ

GeliŐmeleri Kurul gündemine intikal ettiren 22.12.2003 tarih, REK.0.06.00.00/155 sayılı BaŐkanlık önergesi ve eklerinin incelenmesi sonucunda, hakkında önaraŐtırma yapılan teŐebbüslerin Rekabet Kurulunun 28.8.2003 tarih ve 03-59/710-331 sayılı kararında belirtildiği Őekilde, uç cihazlarına iliŐkin eylemlerine son vererek Rekabet Kurulunun kararı doğrultusunda iŐlem yapmaya baŐladıklarını süresi içinde Kuruma bildirdikleri, dolayısıyla bahsi geçen Kurul kararı uyarınca ilgili teŐebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruŐturma ačılmasına gerek bulunmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiŐtir.